

San 15 nam - № 182
mariisi kalo - San 1987
BP 24-Bamako (Mali)
téléphon: 22-21-04/CCP: 0155
doromé 5

Kibarudilannaw kuntigi basidiki Ture

Kibaru

a bë bò Mali kunnafoniso AMAP ka yamaruya kònò

Peresidan Musa TARAWELE ka Tumutu ni Gwo taama

Mali foroba tòn "UDPM" Sekeretèri Zenerali ni peresidan Musa TARAWELE n'a furumuso ni jèkuluba dò seginna ka bò taama la, jumadon, san 1987, mariisi kalo tile 6, taa na min y'u lase Mali ma wòoronan ni wolofianaw kònò, n'o ye Tumutu ni Gwo ye.

Nyôgônsirataama in këra sababu ye jamanakuntigi ni jamanadenw n'u nyémogòw k'u hakilinataw falen u haminankow kan, k'a lajè ji nyémajölen na, an ka jamana mara fila ninru gèlèyaw bë se ka latèmè ni fèerè minnu ye.

Peresidan Musa TARAWELE y'a jira kunnafonilaw la ko nin y'a san naaninan ye, a tun ye taama kè yòrò kofölen ninnu na nka o ye a sòro gèlèya tun b'a yòròw mógo ni nyôgòn cè politiki sira kan.

Zenerali Musa TARAWELE y'a kan bila u ma u ka segin u kò, k'u nyèsin jamana ka nyètaa walew ma, sanko sumanko yèrèlabò kadara kònò.

"UDPM" Sekeretèri Zenerali ko nyinan, a y'a kòlòsi ko nògôyaba donna an ka jamana mara fila ninru kònò n'o ye Tumutu ni Gwo ye, bawo u y'u nyèsin sènè ma ani dugujukòròji nyinini k'a don hadamadenw ni baganw magonyè daw fè.

A ko san 1987 in kònò Tumutu ni Gwo mógo bëe b'a fè ka cikèyòròw sbrò jolibà jòjan fè.

O hukumu kònò Dire ye baara min kè, o nyôgon ka dògò, o de kòsòn Dire sèkisòn këra sèkisòn nkana ye. Nka halisa jamanakuntigi k'a b'a nyini direkaw fè, u k'u nyèsin bagamara ma duguw kerèfèlaw la, bagamara min ni sènè bë taa nyô-

gònfe.

Min ye Gurumararusi sèkisòn ye, Mali nyémogò fòlò y'a jira ko yen politiki walew nyènabòbagaw ma pariti "UDPM" ka nyinitaw n'a kuntilennaw faamu, o de kòsòn yen sekisòn kalifara pariti yèrè konyènabò jèkulu "BEC" ma.

Peresidan y'i sinsi nisóngòw ni wusuruw landoni kan kosèbè, bawo o sarali ye "UDPM" tondén nyumanya misali ye. O tèménen kò, jamana ka baara caman sirilen don nafolow de la, Gwo ni Tumutu maraw kònò.

A kò taama kuncèli sen fè Tumutu ni Gwo maraw kònò, Zenerali Musa TARAWELE y'a jira k'a jigi b'a la k'a fò ko k'a daminè san 1987 in na, an an haminankow bëna nògôya mara fila ninru kònò sumanko yèrèlabò fanfèla la.

ka bò balikukalanso la

Duguyiriwalitòn

An ka bi baro bè dugutòn de kan ni dòw b'a wele ko duguyiriwalitòn.

A kèra dugutòn ye, a kèra duguyiriwalitòn ye, an k'a dòn ko dugutòn tè ko kura ye. Ko kòrcba de don, bawo kabini lawale la an ka duguw kònò hadamadenw b'u yèrè kafo tòn ni tòn i n'a fo:

- Kamalentòn n'o ye cèmisènw ni npogotigiw ka tòn ye.

- Ntòmòtòn n'o ye dugu bilakorow ka tòn ye ani musow ka tòn.

A bè san damado bò bi, nin tòn ninnu y'u nyèsin dugu ka bònògòlasira ma, n'o ye dugu yiriwali sira ye.

Balikukalan baara sira fè, kamalenton ye baara caman kè ka balikukalan dèmè kosèbè dugu caman kònò.

A ye kalansow jò balikukalandenw ye; ka kalanforo bin walima ka cibò kè ka balikukalan musakaw ta.

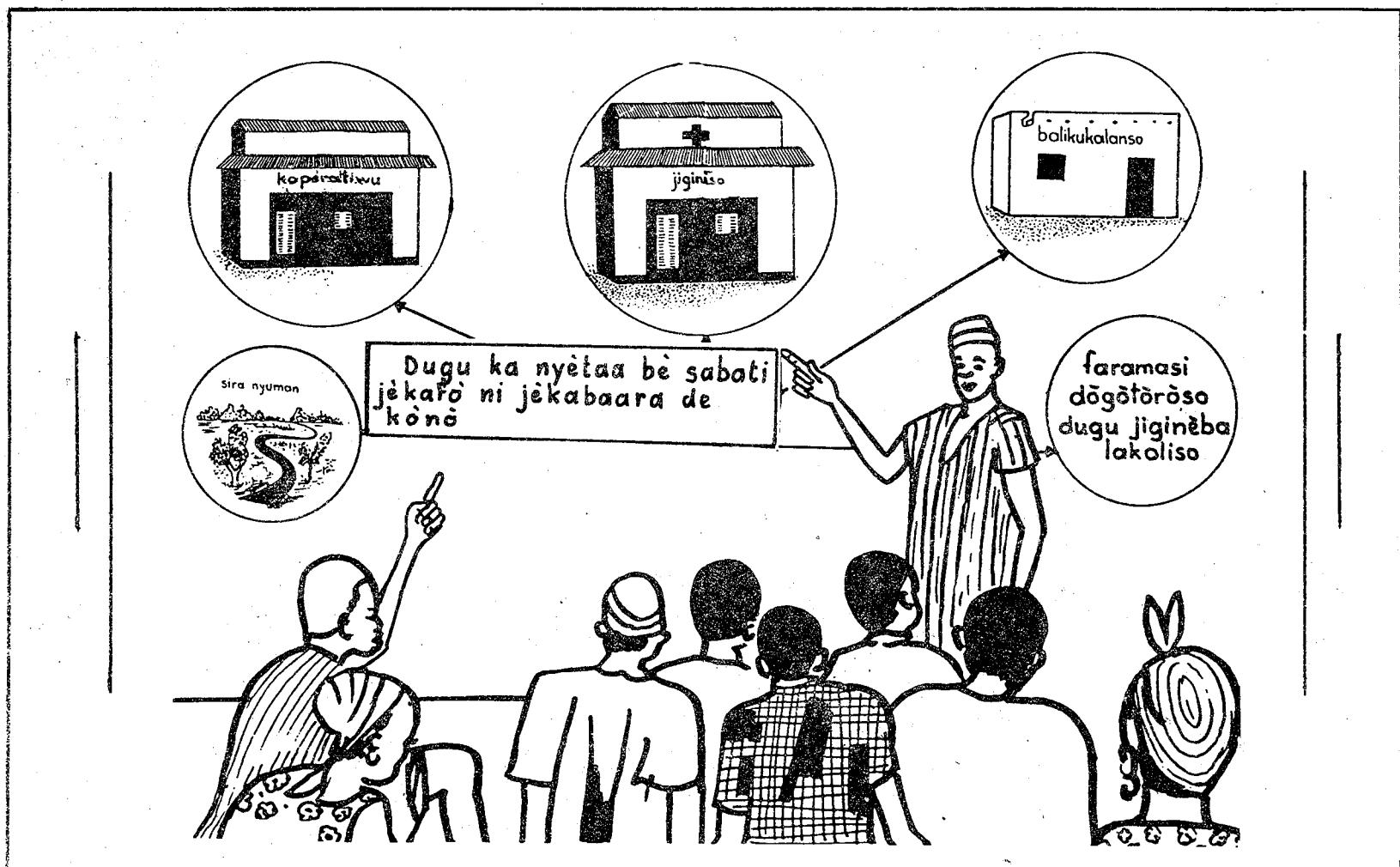
Kalan sabatilen duguw kònò, a ye kalanden jolèn w kà kalan sinsi wallasa dugu yèrè ka se k'a yèrè nyènabò sira caman fè, i n'a fo:

- dugu sannifeere konywè nyènabòli
- juruw donni n'u kanini
- dugu kènèya ladonni,

- cikèbagaw furakèli n'u ladonni
- ani balikulan yèrè lataamali cogo nyuman kònò.

Nin wale damadò ninnu kèli dugumògbw yèrè fè, o y'a jira ko dugu min mana a yèrè labèn konyuman tòn kònò, o bè se k'a yèrè ta yiriwali sira caman fè. O de kama, Mali forobatònba n'o ye pariti ye n'a tògò ko "UDPM" o y'a jira ko dugu bè k'i jija k'i yèrè tòpòtò tòn kònò. O tòn de bè wele an fè bi ko dugutòn walima duguyiriwalitòn.

(a tò bè KIBARU nata)
kònò

Den balokojuguya

Balokojuguya bë dinyè fan bëe. An ka mógo kòròw ko, ni finyè wulila, bëe bolo b'i kunnafugula kan. O kama, anw b'a nyini ka denw·kisi ani k'u tanga balokojuguya ma.

Balokojuguya bë denw sôrò sira saba fè:
 - fôlô:balodèsè duw kônô
 - filanan: denw dabô co-gó sin na.
 - sabanan: denw ka dumuni n'u ka jimintaw sani-yabaliya.

An bë balokojuguya bana wele ko "kuwashôkô-ri". Nka bana in tògô tè serebana, a tògô ye balokojuguya, bawo a bë fô

tuma min ko serebana bë den na, o b'a sôrò a ba kònôma don.

Ni den ma dabô, a bë sinji nafantan min. I mana girin k'a dabô, a bë bana.

Balokojuguya bë bana caman lase den ma. A kônô bë boli. Kônôboli kuntaala bë janya ka den fasa, k'a kônôbara bonya k'a senkala, a bobaru a n'a bolokala faca, fo a cèkisè tafo bë yoloyolo ka jigin.

Dumuni nege tè k'a la. Tuma dô n'i ye dumuni d'a ma, a b'a fôonô.

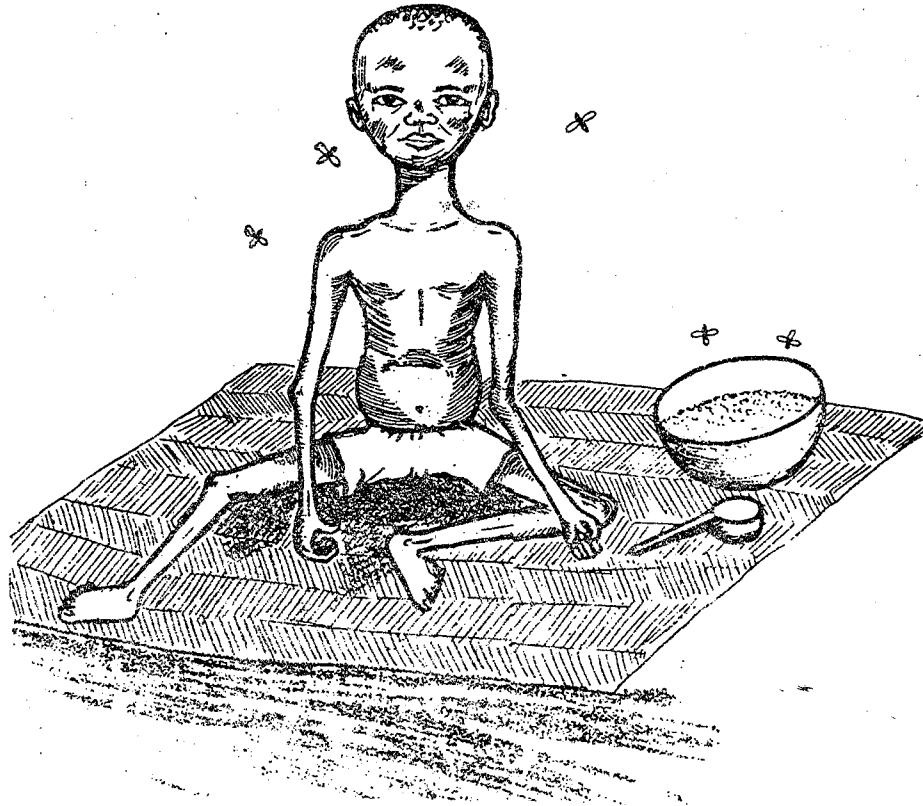
Waati dô bë na se, a sen bë tòn, a bolo bë tòn; dôw b'a fo ko sayi

dô wèrèw b'a fô ko serebana. Fura sugu bëe bë k'a la, o si tè bana in nôgôya. Funun in laban bë den in fasa. A fari fan dôw bë logologo. Dabôli konyuman bë an denw kisi nin bana in ma.

Nka balokojuguyabana in mana den minè, an bë taa n'a ye dôgôtôrôso la, Dôgôtôrôw b'a lajè ni dumuni suguya min b'a farikolo jè; i n'a fô sogo, jègè, tiga, shô n'olu ye dumuni ye, min bë mógo kolo dilan, k'i

sèmè dilan, k'i fari dilan. Ni dumuni dëséra ka bana min furakè, tubabu-fura bë kë k'o kèle.

Den baloko jugu bë den na.
gasi, a kahadâmadeny a tè
sabati

ka bò Dencola

Ne Yusufu danbele bè kibaru nyémogòw ladònniya ko newanburu kalo tile 26, sam 1986, dugu 15 balikukalan karamogòw ye nyégon kafo Dencola ka tile 20 kalan kè. O kèra nisondiyaba ye Dencola dugu mógòw fè.

U ko a na kè sababu ye ka fanga kura don bali-kukalan na ka t'a fè. Kalan in nyémogoya tun bè Mèdèsi Balo bolo, n'o ye Shèfudezèri ye pègèna. Min ye kalan kè kalandenw kun, o ye Shèfudezafu Ngu Dawu ye.

Dencola kalan banna sam 1986, desanburu kalo tile 16. Dencola dugu yiriwaliton kuntigi, n'o ye zangura Male ye, o ko an ka nyénajè kè kalandenw ye, min sénfè am n'u fana, bawo u bòra u ka so, u nara u ka so.

Balafolaba min bè Dencola, n'a tògò ye Adama Npelen Jalo, o n'a ka folikèlaw sóròla ka du man kè mógòw kun.

Yusufu Danbele Dencola dugu yiriwaliton sèbè-nyénabòla

kibaru kanuagaw kuma yòrò

Kapalakaw nimisi wasara u ka sannifeere la

Amadu SUNKARA k'a nisondiyalen bè nin lètèrè ci kibaru la, ka jamana denw laddònniya k'u nimisi wasara nyinam sannifeere la.

U ka sannikè ièkulu sèbè-nyénabòla fòlò ye Kalifa SUNTURA ye; filanan ye Amadu SUNKARA ye. Peselikèlaw nyémogò ye Sedu DAMELE ye, o ta dankaaw ye Solomani SUNKARA mi Ngolo KULUBALI mi Sunkalo KULUBALI ye.

Amadu y'an laddònniya k'u ye tòmai hakè min sam k'a ban, k'o taara pese pombasikili kan Kucala dugu kò-nò; a bènna tòmai 231.840 ma.

A bè folikè ka nyèsia kibaru baarakèlaw ma. A ma nyikè u ka dugu kapala dututiki nyuman kò, n'o y'a wòkè Kasur SUNKARA ye.

Amadu SUNKARA Kapala Molobala.

kibaru kanubagaw kuma yorò

mun na kodiwari ni Lagine sanji ka ca ni Mali ta ye?

Min ye Kodiwari ni Lagine sanji caya ni Mali ta ye, o tè dòwèrè ye jamana fila ninnu jiriw cayali kò. Sanji bè na hadamadenw ni jiriw ni baganw niw lahinèli de kama.

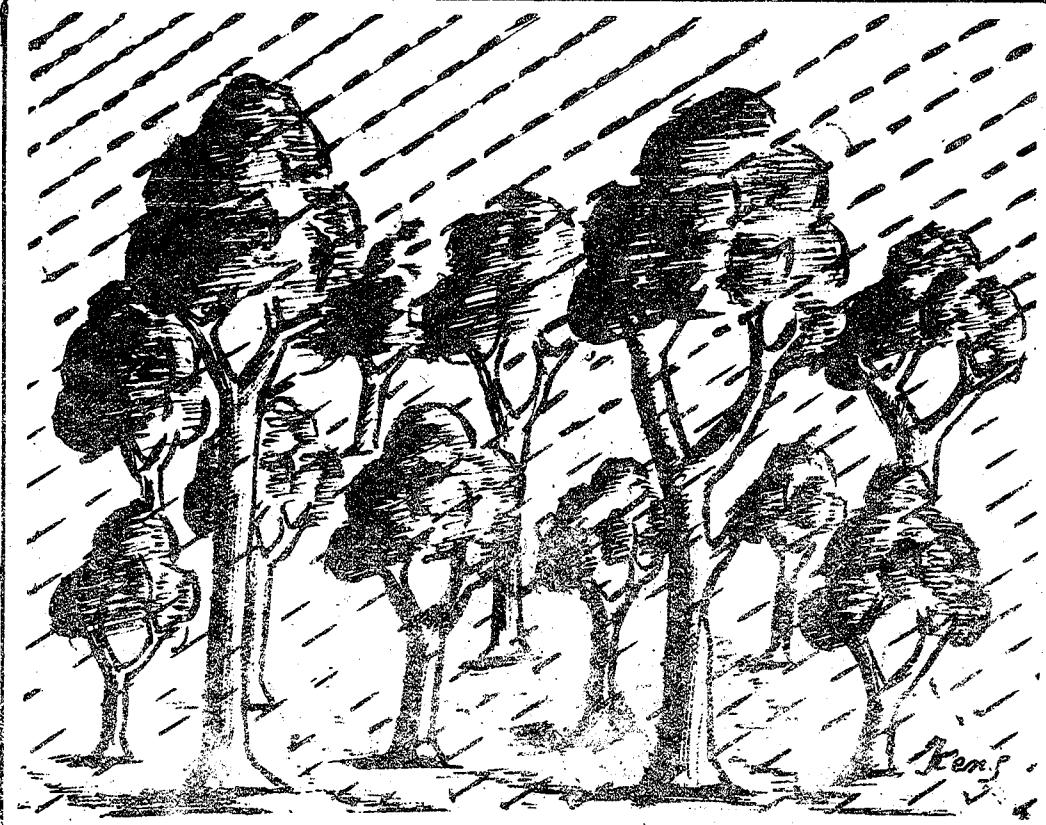
N'an y'an nyèfilli Mali kònò, ka jateminèkè, an b'an ye ko yorò min jiri ka ca, o de fana sanji ka ca ni yorò tòw ta ye.

O misali bè ta Sikaso mara kan, o min sanji ka ca ni Bamakò ta ye, Bamako fana sanji ka ca ni

Moti ta ye, Moti fana sanji ka ca ni Gwo ta ye; o bée sababu bòra jiriko de la.

O la sa, ne Kamatigi Kulubali ni Kasu Jara ka bò Sòbugu, anw bè min nyini malidenw cèman n'a musoman bée fè, an bée ka kan ka wajibiya an yèrè kan, san o san an ka jirisun duuru turu, n'o kèra sanni san 10 cè Mali tògò na fò jamana jiritumaw fè.

Kamatigi Kulubali ni Kasu Jara ka bò Sòbugu.

ka bò

kolodugukura

Ne gawusu Damele ka bò kolodugukura, Nyorò mara la, ne bò min letèrè ci aw ma, ka n'nakilika fo aw ye.

Ne gawusu Damele ansi Musa kulubali, anw ka baara ye samiya de ye yan kolodugukura; anw ka baara ye dugu furakèli de ye.

Ni sumaya ye mögô min minè, an bè niwakini d'o ma; ni kunkolodimi dom, an bè asipirini d'o tigilamögô ma; ni kùmòboli bè mögô min na, an bè ganidan d'o ma; an bè fura caman wérèw di banabaatòw ma.

Santé fòlòfòlò, mögô n'i samiyara i farikolo la an'i ka dumuni n'i ka Jimlataw ansi dumunifén wérèw, i bè kisi kòmèdini mi tògötögónin ma ansi bana wérèw.

Ntènèn e ntènèn, anw ka dugu bè furan ka jèya salom alihamudulilayi arabilaramina, an ye Alatanu san 1986 la. Mèlow ni nyèw cogoyaw nyèna kosebè kolodugukura nyinan.

Ne bè arajomali mögô bée fò, n'be kibarudi-lanbagaw ni kibarukalanbagaw bée fo k'u vale-nyumandòn.

Gawusu Damele ka bò kolodugukura Nyorò mara la.

Banyumankè ka kòròfò

A y'a fò n'ye,
Banyumankè kòni,
A y'a fò n'ye ko:
N'teri, mögò si ka tanga tè baarakèbali kan,
nali n'a ye dinyè bée ka buran ye.

A ko n'ye tuguni,
Banyumankè kòni,
A ko n'ye tuguni ko:
N'teri, mögò bée bée baarakèla niyòrò ji sigi,
Hali n'a ye dinyè bée k'a nimögò ye.

Bi baarakèla de ye dinyè jenbefòbaga ye,
A dònkèla fana y'a ye
Nk'a lamènbaga ye baarakèbali ye
Niyòrò tè baarakèbali la.

O de kòsòn bi mögòsèbèden fòlò ye baarakèla ye.
O de kòsòn bi mögòkolonden fòlò ye baarakèbali ye.
Baara mà bò baara la,
Nka mögò de bòra mögò la.

Bèe ye baarakèla ye,
Baaranyini fara baaratigi kan.
Nka sunögòbaatò de ye baarakèbali ye.

Danbe tè baarakèbali la
Bonya t'a kan
Ayiwa, a lafiyalen tè abada dinyè kònò.

Tumani Yalamu SIDIBE

Balikukalan nafaw man dògò

Nin ye sèbèn ye min
bòra Soriba Jakite fè,
ni balikukalanden tun
don banankoro, jijan ku
beda la, kita lamini na;
nka sisan a sigilen bë
kongo dugu dò kònò n'o
ye Pontinuwari ye.

Ne b'a fè ka fo aw ye,
n'ye baara minnu kè ba
likukalan sababu la n'ka
dugu kònò sanni ka se
n'ka fungafètaa na.

A fòlò, n'ye san 3 kè
an ka dugu sannifeere
warisara jekulu la.

O kò, n'ye san 4 kè
an ka dugu denyèrèninw
wolesèbènw dilanni na.

O baara kofè, n'ye san
2 kè an ka dugu sanji
nalenw hakè jatemimèli
la.

Nin bée de kòsòn, ne
tè kè balikukalan ni ki
baru ma walenyumandònba
li ye. N'ye foli sèbèn
caman ci kibaru la ani
nkaniyajira sèbènw, k'a
jira ko balikukalan ni
kibaru ye fènba de ye.
Foyi tè mögò fakan bò.
Sisan, ne mana kè yòrò e
yòrò, ne b'a nyini ka
kibaru sòrò kalo e kalo.

N'ka foli ni barikada
bè Mali nyèmbgbw bée la
jèleèn ye ani kibaru ba
rakèlaw.

Soriba Jakite Kongo ja
mana la.

hakilijakabò kuma

" nin kèra cè dò ye, wari tun ka ca a fè. cè nin nana muso dò furu, den ko gèlèyara muso nin fè ; a mèenna, a ma den sòrò.

ala nana a sòn denkè kelen na, o denkè fana kèra banabagatò ye. u y'a furakè ka dèse. u nana karamògò dò ko mèn, u y'a ta ka taa karamògò fè.

karamògò ye u nyininka, u ko baasi tè, ko o den man kènè, o ye karamògò ko mèn, o nana den jira a la, ni a bè se k'a furakè.

karamògò ko o tè baasi ye, ko ni ala sònna, o bè nògòya.

*
* *

karamògò ye tasumaba don, ko nin cè n'a muso, ni dò sera ka bin tasuma la, ko den bè kènèya. ko, nka, ni o si ma se bin tasuma la, ko den bè sa.

fa ko o tè baasi ye. fa bolila ka taa i turu tasuma kèrè fè, ka segin, ko :

"aa, ne tè sòn nin ma."

ba fana bolila, ka taa i turu tasuma kèrè fè, ka kasi.

*
* *

sungurun dò nana, a bè na tasuma bò. a nana ba sòrò kasi la, a y'a nyininka ko :

- "mun kèra ?"

a nyè fù a ye, a ye karamògò nyininka ko :

- "mògò wèrè bè se ka bin wa ?"

karamògò ko :

- "òwò."

jarabi ka gèlèn dè. sungurun ko :

- "ni aw sònna ka ne furu siri a ma, ne bè bin. ni ne sara, ne bè kè a furumuso ye sini de. nka, ni ne ma sa, ne bè kè a muso ye bi de."

karamògò ko :

- "òwò."

a y'i labèn, ka na tasuma la ; a sera tasuma la yòrò min na, a panna, k'i firi tasuma la. a y'i firi yòrò min na, tasuma sinna ka faga o yòrò la.

sungurun wulila, k'i jò. o la, denkè nin ka bána nana ban, denkè ka sungurun nin ta k'a kè a muso ye. denkè nana kè waritigi ye ka témè a fa kan.

**
* *

don dò la, denkè ni a fa n'a ba n'a muso nana taa kungo dò la, ko o bè taa dögò nyini. o

sera yòrò dò la, sa belebeleba dò bòra, k'i jò u nyè fè. sa ko den ma ko a bè mògò kelen di a ba n'a fa n'a muso la. ko n'a ye a fa n'a ba dò di, a muso bë kisi. n'a ye muso di, a fa n'a ba bë kisi. nka, muso nin kèra sababu ye, denkè nin kèra mògò ye dinyè kònò, n'a ye muso di, denkè nin ka bana bë segin a nò na, wari fana bë ban.

aw ko a bè se ka jumèn di o mògò saba la ?

Musa Kulubali
Klela

kalan mana cèw dòròn kama

Nin ye lètèrè ye ka bò Shita TARAWELE ni Sali KULUBALI yòrò.

Anw nisondiyalen de bè kuma aw fè Bamakò. Juguman tè; anw ye kalan dò de sigi sen kan, an cèw ye min daminè san 1987, zanwuye kalo tile 26 don nka musow m'a daminè fòlo.

Anw ka lètèrè in cikun ye ka arajo lamènbagaw ni Kibaru kanubagaw ni balikukalan sinsibagaw bée ladonniya ka fara kapala yèrè musow kan, bée k'a dòn ko halisa muso caman bée ka baliku-kalan bila u bolo kòfè, wa u dun k'a dòn ko

lan tè mògò si bolokòtè fèn ye.

An b'a nyini Mali mu-sow bée fè, u ka kalan, bawo kalan de bè mògò bò dibi la. O tamen kò, kalan ma na cèw dòròn kama.

An ye jateminè kè yan kapala, an y'a sòrò kapala musow bée tè kalan fè; o dun man nyi.

Kapalakaw ye mògò 43 de sugandi k'a nyini k'n kalan tile 35 kònò, nka hali muso kelem tè o mògò 43 cèrò: a bée ye cèw ye, muse t'u la.

Shita TARAWELE ni Sali KULUBALI ka bò kapala Molobala

kuma kòròmaw

Jiri kelen bée dinyè la mògò tè yèlèn a jufè fò a kuncèfè, i bée yèlèn o fè, ka jigin a jufè. O ye jiri jumèn ye?

Nanege Jara Kenekolo Kolokani mara la.

Nin ye nyininkali sè-bèn ye min bòra Soriba Jakite yòrò, ni baliku-kalanden tun don Banankòrò Jijan, Kita mara la, nka sisian a bée Kongo ja-mana kan.

"Ko hadamaden yèrè jò-yòrò ka kan ka kè mun ye a yèrè ka dinyèlatigè la?"

Dinyè musow ka donba

Marisi kalo tile 8

Karidon, san 1987 marisi kalo tile 8 don bennna dinyè musow ka donba ma. Don in sugar-dili basigili ka ca ni san 70 ye nyinan.

Musow ka donba in kada kónò, Mali musow ka kelenya ton "UNFM" kuntigi Madamu DIKO Masaran KONATE ye kunnafo ni fama caman di jama ma musow ka wale kelenw kan jamana kónò, k'u ka wasa n'u ka timinandiya jira yèreladamu sira kan.

A y'a jira ko donba in sigikun tè dòwèrè ye musow niyòrò sigili kò, politiki, sòróko, hadamadenyako ni baarako n'u nyôgônnaw kénè kan, cèw kérèfè, walasa bée lajèlen k'i seko kè fasobaa raw n'u nyôgônnaw la.

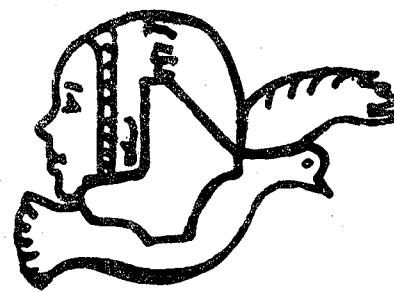
A k'a dònne don ko kabini lawale la, musos sen ma don dinyèlatigè baara si la, n'a ma kè gadon dbròn ye, sankofarafin jamanaw kónò, O yòrò ka ca dinyè kónò, hali sisan, muso ni cètè se ka ye kénè kelen kan du, dugu, jamanaw ni jèkuluw kunkanko kumaw fôyòrò la.

O wale nana digi musow la, f'u wulila ka muruti cèw kama, walasa u kana kè bolokòfèfèn ye, u yèrew n'u ka denbaya n'u ka jamanaw kunkankow la.

"UNFM" kuntigi ko, k'o muruti nò yera, bawo dinyè jamana hòrônyalenw ka tònba "ONU" hakè la, jamanaw ka cidenw bée lajèlen bennna wale caman kan minnu bée musow ni cèw damakènyè.

O bén n'o kelenya walew de kòsòn, musow ye sira sòró, u haminanko caman nyènabòli la. An bée don min na i ko bi, musow bée peresidanya la, u bée minisiriya la, u bée depiteya la, muso baarakuntigi ka ca, u mògò faamuyalenw ka ca; dòw ye dògòtòròw ye; dbw ye nyininikèlaw ye dònniya sira kan. Sisan musow bée fangasow kow ni politigi walew cèma sira bée kan.

O walew sinsini nyètaa hukumu kónò, i ko danfara, nyènawoloma, siyawoloma, damakènyè an'olu sèmèntiya sèbènw wajibili, olu de ye musow ka kèle kénè kumaw ye sisan

minnu ma nyinè musoyakow kò; dennadon, saniya, jèya, bèsèya, gadon, npogotigi cèlataabaliw ka denwolo, ladamulikow, tobilidibikow ani bolalabaarakow faranyögônnakan kadara kónò.

Madamu Diko Masaran KONATE y'a ka kòròfò kuncè ni min ye, o ye musow haminankow ni faso haminankow danyögônnimali ye, k'a jira ko musow jòyòrò kologirin bée jamana ka nyètaa la ani hèrèko, lafiyako ni hadamadenyakow basigili la dinyè kónò.

